

ศิลปะแสดงสดนานาชาติ
เอเชียโทเปีย 14/2555

หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
14-18 พ.ย. 2555

Detail from Talking hands by Monika Gunther & Ruedi Schill photo by Georg Anderhub

Artists

Monika Gunther & Ruedi Schill (Switzerland)
Morgan O'Hara (U.S.A.)
Sinead O'Donnell (Ireland)
Yiorgos Zafiriou (Australia)
Lee Wen (Singapore)
Bui Cong Khanh (Vietnam)
Zoncy Phyu (Myanmar)
Rommel Espinosa (Philippines)
Rachel Saraswati (Indonesia)
Pornpilai & Jiradej Meemalai (Thailand)
Paisan Plienbangchang (Thailand)
Padungsak Kotchasumrong (Thailand)
Sompong Tawee (Thailand)
Mongkol Plienbangchang (Thailand)
Jittima Pholsawake (Thailand)
Boonsong Rodthab (Thailand)

Chumpon Apisuk: Curator
Nopawan Sirivejkul: Technical Manager
Padungsak Kotchasumrong: Festival Coordinator

โปรแกรม

5-11 พ.ย. ประชุมศิลปินเอเชีย จ. น่าน

14-15 พ.ย. ห้องปฏิบัติการศิลปะแสดงสด 2 ห้อง

16-18 พ.ย. เทศกาลศิลปะแสดงสด เอเชียโทเปีย

- เสี่ยงสะท้อนศิลปินเอเชีย เรียนรู้จาก จ.น่าน
- เทศกาลศิลปะแสดงสดโดยศิลปินผู้พิการ
- สรุปรูปห้องปฏิบัติการแสดงสด

คณะทำงาน

พดุงศักดิ์ คชสำโรง ผู้อำนวยการเทศกาล

นพวรรณ ลีริเวชกุล ผู้จัดการ

ไพศาล เปลี่ยนบางช้าง คณะทำงาน

จิตติมา ผลเสวก คณะทำงาน

มงคล เปลี่ยนบางช้าง คณะทำงาน

वलันต์ ลิทธิเชตต์ ที่ปรึกษา

จันทวิภา อภิสุข ที่ปรึกษา

จุมพล อภิสุข ที่ปรึกษา

ร่วมจัดโดย

ศูนย์บ้านตึก

มูลนิธิเอ็มพาวเวอร์

57/60 ติวานนท์

นนทบุรี 11000

โทร/แฟกซ์ 02-526-8311

concretehouse@empowerfoundation.org

และ

หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

Bangkok Art & Culture Centre

บ้านตึก
concrete house

bacc
circle

เอเชียโทเปีย 14/2555

ศิลปะแสดงสดนานาชาติ

แนวคิด ความเป็นมา

๑. ชีวิต และสิ่งที่เผชิญหน้าเราอยู่

ปี 2554 เทศกาลเอเชียโทเปียครั้งที่ 13 หนีน้ำท่วม ไปจัดที่เชียงใหม่

ปี 2554 ประเทศไทยภาคกลางจมน้ำอยู่ 4 เดือน (กันยายน - ธันวาคม) นาข้าวจมน้ำ บ้านเรือนจมน้ำ หมู่บ้านจมน้ำ เมืองจมน้ำ ตลาดจมน้ำ โรงงานจมน้ำ รถยนต์จมน้ำ ถนนจมน้ำ ผู้คนหลายชีวิตจมน้ำ ปศุสัตว์จมน้ำ สวนผักผลไม้จมน้ำ ฯลฯ พิษณุโลก พิษณุโลก นครสวรรค์ อุทัยธานี อ่างทอง อยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม และกรุงเทพฯ

ปี 2555 เมษายน ภัยแล้งระบอบทั่วภาคเหนือและอีสานตอนบน ไร้ฝนมาแต่หนาวที่แล้ว ดินในนาแห้ง ข้าวผอมลีบยืนต้นตาย น้ำในแม่น้ำเหือดหาย กระหน้าข้าวด้วยพายุฤดูร้อนที่รุนแรง จนบ้านเรือนพังทะลายในหลายจังหวัด และแผ่นดินไหวนอกเกาะสุมาตรา สั่นสะเทือนถึงหัวใจคนกรุงเทพฯ และสัญญาณเตือนภัยสึนามิระลอกที่สามชายทะเลอันดามัน และหลังจากนั้นเพียง 4 วัน ภูเก็ตก็เป็ศูนย์กลางแผ่นดินไหวครั้งแรกในประวัติศาสตร์ชาวลาว

พิบัติภัยธรรมชาติ หนวันทวีความรุนแรง โลก เยียบนิ่ง สงบ มานานแล้ว... เราจะต้องเอาใจใส่กับการเคลื่อนไหวรักษาโลก การเรียนรู้ร่วมกับองค์กรประชาชนที่ทำงานส่งเสริมการอยู่ร่วมกับวิถีธรรมชาติ และการลดการทำร้ายโลก จะต้องทวีความสำคัญมากขึ้น

ถึงวันนี้ (เมษายน) เวลาผ่านไปหลายเดือน ท่ามกลางอากาศร้อนแล้ง แต่ความสูญเสียจากน้ำท่วม ได้สร้างความหวาดกลัวแก่ประชาชนชาวไทยลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาจนยากที่จะลืม ผู้คนจำนวนมากยังไม่ได้รับเงินชดเชยความเสียหายจากรัฐบาล และส่วนมากเพิ่งจะได้รับในเดือนมีนาคม หลังจากน้ำลดไป 4 เดือน ทุกครั้งที่พบปะกัน คนกรุงเทพฯยังถามไถ่กันถึงเรื่องเตรียมตัวสู้น้ำท่วมในปีใหม่ คนส่วนใหญ่พูดไม่ออกเพราะไม่เชื่อว่ารัฐบาลจะจัดการกับน้ำได้ดีขึ้นในปีนี้

การเมืองในประเทศไทย ถึงคราวที่จะต้องเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้ปกครองเสื่อมสมาณภัย กระจายอำนาจ โลกไม่โหดร้ายอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ประชาธิปไตยจะต้องเปลี่ยนแปลงด้วยพลังของประชาชน

ในทางตรงกันข้าม ประเทศพม่า เพื่อนบ้านผู้นำหวาดกลัวของเอเชีย กำลังเปลี่ยนโฉมหน้าตัวเองใหม่ อย่างน่าพิศวง แม้จะมีความกังขา และคำถามอีกมากถึงความรุนแรงที่ยังดำเนินอยู่แก่ชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ในแนวชายแดนทุกภาค แต่การเดินทางของการเมืองในพม่า ดูเหมือนจะเป็นไปในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับประเทศไทย

๒. อนาคต กับความเป็นไปได้

การเมืองระหว่างประเทศในภูมิภาค กำลังมุ่งสู่การเพิ่มศักยภาพทางการตลาดโดยรวมให้ทั้งภูมิภาคกลายเป็น ตลาดอาเซียนหนึ่งเดียว การค้าขายของภูมิภาคเราในอีก ๓ ปีข้างหน้าเป็นต้นไป จะส่งผลให้การแลกเปลี่ยน ระหว่างประชาชนทำ

ได้ง่ายขึ้น แต่ในแง่ของใจที่จะต้องเป็นกลุ่มก่อนประชาชนที่ตื่นตัว และเข้มแข็ง พร้อมทั้งจะ เสนอตัว และสร้างกิจกรรม ที่สอดคล้องและส่งเสริมการไปมาหาสู่ ที่เป็นประโยชน์ระหว่างประชาชน

เอเชียโทเบีย ๑๔ พยายามสอดประสานกิจกรรมของเรา ต่อการกำเนิดประชาคมอาเซียน ด้วยการพยายาม เชื่อมร้อย ความเข้าใจซึ่งกันและกัน โดยให้กิจกรรมศิลปะกับกิจกรรมทางสังคม วัฒนธรรม เป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน ทั้งนี้เพราะ จากพื้นฐานแล้ววัฒนธรรมของผู้คนในภูมิภาคนี้ สืบสายย้อนไป หาแหล่ง ที่มาอันเดียวกันได้ มีภูมิอากาศในเขตมรสุมอัน เดียวกัน อยู่ในคาบสมุทรเดียวกัน มีการเติบโต ทางการเมืองสมัยใหม่ที่มีพื้นฐานจากเจ้าอาณานิคมตะวันตกเหมือนกัน ๆกัน การสื่อสารถึงกันด้วยกิจกรรมจะทำให้ง่ายที่สร้างความรู้สึกผูกพันกัน

เอเชียโทเบีย ปีนี้ จึงเชิญศิลปินจากภูมิภาคอาเซียน ที่มาจากรประเทศสมาชิกอาเซียน มามีปฏิสัมพันธ์ กับศิลปินไทย ในพื้นที่ ๆ ชาวท้องถิ่นประเทศไทยตื่นตัวในเรื่องเกษตรกรรมชีวภาค (organic farming) การรักษาแหล่งน้ำ ป่าต้นน้ำ ซึ่งเป็นความพยายามที่จะเข้าใจที่จะอยู่อย่างกลมกลืน ระหว่างการตลาดสมัยใหม่ และเกษตรกรรมธรรมชาติยั่งยืน การต่อสู้ของชาวบ้านต้นแม่น้ำน่าน ที่ใช้พลังวัฒนธรรม ความเชื่อ และการค้นคว้าเพื่ออธิบายตามหลักวิทยาศาสตร์ ให้เกษตรกรยืนอยู่อย่างมั่นคงในกระแสการตลาดสมัยใหม่

เราอยากเป็นส่วนหนึ่งของ การเคลื่อนไหวที่เต็มไปด้วยอุดมคติและศรัทธา นี้ ด้วยการลงไปศึกษา แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และทดลองด้วยกิจกรรมที่เราถนัด

ศิลปินอาเซียน จะมาจาก ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ เวียดนาม พม่า และไทย ซึ่งล้วนเป็นศิลปินที่ เป็นผู้จัดเทศกาลในประเทศของตน และพร้อมที่จะมีบทบาทในการเคลื่อนไหวบางระดับ ในภูมิภาค

๓. มิตรภาพ กับการเรียนรู้ร่วมกัน

ในฟากฝั่งตะวันตก ศิลปินแสดงสดมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้ และส่งเสริมความต่อเนื่อง ของการสร้างสรรค์งาน ในขณะที่ศิลปิน แสดงสดไทยจำนวนหนึ่ง ได้รับโอกาสอันอบอุ่นในโลกศิลปะอันอุดม ที่ยุโรปและอเมริกา

เอเชียโทเบีย ก็เกิดขึ้นมาเพื่อเป็นพื้นฐานอันหนึ่ง ที่จะช่วยให้ศิลปินแสดงสดหยิ่งรักและออกดอกผล ในประเทศไทย และภูมิภาคเอเชีย

เราจึงมุ่งมั่นที่จะนำศิลปินชั้นครูจากยุโรปและอเมริกา มาร่วมงานและถ่ายทอดความรู้ตรงต่อเยาวชนที่สนใจการแสดงสดใน ประเทศไทย ปีนี้เราเชิญศิลปินที่เรียกกันว่าครูใหญ่แห่งสวีตเซอร์แลนด์ Monika Gunther & Ruedi Schill และศิลปิน/ครู ผู้อาวุโสจากนิวออร์ค Morgan O'Hara ผู้ลดช่องว่างระหว่างทัศนศิลป์ กับ การแสดงสด เข้าไว้ด้วยกัน

Sinead O'Donnell จากไอร์แลนด์ ที่ได้รับบัตรประจำตัวในฐานะผู้พิการ ในปี 2004 และยังคงดำเนินกิจการแสดงสดอย่างต่อเนื่อง โดยในปัจจุบันนี้ เธอกำลังเคลื่อนไหวจัดเทศกาลศิลปินพิการ ในหลาย ๆประเทศ การตอบรับเข้าร่วมเอเชียโทเบีย ปีนี้ ถือว่าเป็นการเปิดประตูบานใหม่ของการแสดงสด ไปสู่กลุ่มคนที่จะต้องค้นหาวิธีการทำงานที่แตกต่างออกไป

ในทวีปที่ใกล้เคียง แต่ดูเหมือนห่างไกล ออสเตรเลีย เราได้รับความสนใจเป็นอย่างดีมาตลอดจากนิตยสารศิลปะในออสเตรเลีย เราเห็นถึงความสำคัญในการกระชับความใกล้ชิดและพยายามแลกเปลี่ยนกับออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์ ให้มากขึ้น Yiorgos Zifirio ศิลปินหลากหลาย และเป็นผู้สื่อข่าวศิลปะที่ติดตามการเคลื่อนไหวของศิลปะแสดงสดในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ มาหลายปี

ในประเทศไทยเราได้มีโอกาสพบ นักแสดงนอกกลุ่มที่เราคุ้นเคย ที่พัฒนาการทำงานของตนเองขึ้นมาเอง และต้องการเชิญเขามา 2-3 ปีแล้ว แต่เวลาไม่ตรงกัน Jiandyin Meemalai (พรพิไล กับ จีระเดช มีมาลัย) ที่ผสมผสาน กระบวนการสร้าง visual art ในแนวทางของ performance art

วัตถุประสงค์

1. เพื่อขยายกิจกรรมเทศกาลศิลปะร่วมสมัยไปสู่การเคลื่อนไหวที่หลากหลายขึ้น โดยผสมผสานกับการเคลื่อนไหวทางสังคม ชุมชน ฯลฯ
2. เพื่อริเริ่มสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมเครือข่ายศิลปินในภูมิภาค ส่วนภาคประชาคมอาเซียน
3. เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และความกล้าทดลองสร้างสรรค์งานแก่เยาวชน
4. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจศิลปะแสดงสด

ความคาดหวัง

1. เกิดการประชุมศิลปินระดับภูมิภาค
2. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างศิลปินภูมิภาคกับศิลปินและนักกิจกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. ได้ประสานงานกับเครือข่ายคนพิการ และเทศกาลศิลปินพิการนานาชาติ
4. มีนักศึกษาศิลปะและเยาวชน 20 คน ได้เข้าร่วมอบรมปฏิบัติการศิลปะแสดงสด และได้แสดงผลงานต่อสาธารณะ
5. เกิดความร่วมมือระหว่างเครือข่ายศิลปินกรุงเทพ/หอศิลป์กรุงเทพ กับศิลปินท้องถิ่น
6. สร้างความร่วมมือกับสถาบันศิลปะ ต่าง ๆ ในประเทศ
7. เกิดแนวทางสู่การจัดเทศกาลศิลปินนานาชาติ โดยกลุ่มคนท้องถิ่นเป็นผู้จัด

โปรแกรมการทำงาน

๑. แลกเปลี่ยนศิลปินอาเซียน ที่จังหวัดน่าน (5-11 พย. 2555)

ศิลปินจาก 6 ประเทศ จากภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ จำนวน 10 คน ไปประชุมร่วมกันที่จังหวัดน่าน ณ ศูนย์แลกเปลี่ยนศิลปินนานาชาติบ้านน้ำครกใหม่ หมู่บ้านที่เป็นเกาะกลางแม่น้ำน่าน เป็นเวลา 5 วัน โดยจะแบ่งการประชุมเป็น สองช่วง คือ

ช่วงที่ 1 ศึกษาแลกเปลี่ยนกับ เครือข่ายฮักเมืองน่าน และเครือข่ายศิลปินน่าน

เครือข่ายฮักเมืองน่าน เป็นเครือข่ายชาวบ้าน ปัญญาชนพื้นบ้าน พระสงฆ์ และผู้นำชุมชนท้องถิ่น ได้ค้นพบถึงความจำเป็น ที่จะต้องเปลี่ยนแปลงปรับปรุง การดำเนินชีวิตเกษตรกรรมทั้งหมดใหม่

ให้มีส่วนกำหนดราคาสินค้าในตลาดได้ ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนวิถีวัฒนธรรม ให้ชุมชนใหม่ที่จะ
สอดคล้อง กับวิถีชีวิตเกษตรธรรมชาติ

ชาวเมืองน่านมีความภูมิใจ ในทำนองเพลงซอของตัวเอง ซอล่องน่าน และภาพจิตรกรรม
ฝาผนังที่วัดภูมินทร์ และวัดหนองบัว ที่เป็นผลงานสกุลช่างคนเมืองน่าน
พ่อเพลง คือผู้สืบทอดทำนองเพลง และสลา คือผู้สืบทอดงานสถาปัตยกรรม
ตลอดจนงานปั้น และแตมสี ศิลปินร่วมสมัยเอเชียจะได้พบปะแลกเปลี่ยนกับ พ่อคำผาย
วินัย ปรารบิฐิ ตลอดจนสภาวัฒนธรรมจังหวัดน่าน ผู้เชี่ยวชาญหลายฝ่ายของเมืองน่าน

เราหวังว่า การแลกเปลี่ยนครั้งนี้ จะเป็นกระบวนการสร้างแรงบันดาลใจให้กับศิลปินเอเชีย
ที่น่าสนใจ รวมถึงเป็นการให้กำลังใจ แก่ศิลปินนักเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมเมืองน่าน
ในเวลาเดียวกัน

ช่วงที่ 2 การแลกเปลี่ยนกัน ในพื้นที่ชาวบ้านน้ำครก

การได้ใช้เวลาร่วมกัน ในศูนย์แลกเปลี่ยนท่ามกลางบรรยากาศบ้านสวนลำไย ชีวิตพื้นบ้าน
สลับกับการพบปะกับชาวสวน ชาวนา และช่างพื้นบ้าน เพื่อทดลองสร้างงาน
หรือแลกเปลี่ยนสนทนากัน ในบรรยากาศที่มีร่วมกัน ตลอด 2-3 วันที่ผ่านมา
ที่จะให้การอยู่ร่วมกัน ในสองวันสุดท้ายมีความหมายมาก

๒. การอบรมศิลปะแสดงสด ขั้นพื้นฐาน 14-15 และ 18 พ.ย. 2555

โดย Monika Gunther & Ruedi Schill และ Morgan O'Hara

การอบรมจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 10-12 คน โดยเข้ารับการอบรมกลุ่มละ 2 คาบ ๆ ละ 3
ชั่วโมง และทั้งสองกลุ่ม จะมีโอกาสได้พบรวมกัน อีก 1 คาบ เพื่อสรุปผลการอบรมร่วมกัน
เป้าหมายกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม นักศึกษาศิลปะ และผู้ที่สนใจ อายุ 18 ขึ้นไป

๓. การบรรยาย 2 การบรรยาย คือ

1. เทศกาลศิลปินพิการ โดย Sinead O'Donnell (17 พย.)
2. ศิลปินเอเชียสะท้อนประสบการณ์ร่วมกัน ที่ น่าน (16 พย.)

๔. เทศกาลแสดงสดเอเชียไทเปครั้งที่ 14: 16-18 พย. 2555 ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ

งบประมาณทั้งสิ้น **473,050 -**

รายละเอียด

ศิลปิน+การทำงาน **368,550 -**

Pre-festival

ค่าที่พัก+อาหารศิลปิน 10 X 6 X 1,000 60,000 -
ค่าเดินทาง 3,000 X 6 18,000 -
ค่า อาหารว่าง น้ำ ชา/กาแฟ ระหว่างประชุม 5 วัน 7,000 -
ค่าจัดเลี้ยงรับรอง 100 X 250 25,000 -
ค่าใช้จ่าย เวิร์คช็อป 3 ครั้ง X 3000 9,000 -

Festival

ค่าตอบแทนศิลปิน 17 X 5,000 85,000 -
ค่าที่พัก 9 X 1,400 X 8 100,800 -
เลี้ยงรับรอง 50 X 350 17,500 -
ค่าน้ำ+อาหารว่างระหว่างการแสดง 3 X 150 X 25 11,250 -
วัสดุศิลปะ 20 X 1000 20,000 -
ค่าจัดนิทรรศการ – อุปกรณ์ – วัสดุจำเป็น 6,000 -

ทีมงาน **87,500 -**

ผู้จัดการ 15,000 -
ฝ่ายเทคนิค 15,000 -
อาสาสมัคร 5 X 500 X 5 12,500 -
เครื่องเสียง 20,000 -
ช่างภาพ 25,000 -

ประชาสัมพันธ์ **26,000 -**

อิงค์เจ็ท โพสต์เตอร์ 6,000. -
เอกสารโปรแกรม 40 X 500 20,000. -